

ГИ ДЪО МОПАСАН ТАЯ СВИНЯ МОРЕН

Превод от френски: Зефира Кацкова, —

chitanka.info

На г. Удино

I

— Слушай, драги — казвам аз на Лабарб, — ти ей сега пак произнесе тези три думи „тая свиня Морен“. Защо, дявол да го вземе, никога не съм чул да говорят за Морен, без да го нарекат свиня?

Лабарб, днес депутат, ме погледна с очи, присвити като на кукумявка.

— Как, ти си от Ла Рошел и не знаеш историята на Морен?

Признах, че не я знам. Тогава Лабарб потърка ръце и започна да разказва:

— Ти познаваш Морен, нали, и си спомняш големия му галантериен магазин на кея в Ла Рошел?

— Да, разбира се.

— Е добре, през 1862 или 1863 година Морен отиде да се поразвлече петнадесет дни в Париж, но под предлог, че отива да поднови стоките си. Ти знаеш какво са за един провинциален търговец петнадесет дни в Париж. Те разпалват кръвта. Всяка вечер представления, досег с жени, непрекъснато душевно възбуждение. Човек подлудява. Започва да вижда вече само балерини в трико, деколтирани актриси, закръглени крака, заоблени рамене и всичко това хем му е под ръка, хем нито смее, нито може да се докосне до него. Да е опитал най-малко еднъж-дваж някоя по-доброкачествена порция — и това е всичко. И си тръгва с още по-разтревожено сърце, с възбудена душа, с толкова силно желание да целува, че чак устните го сърбят.

Морен се намирал в такова състояние, когато взел билета си за Ла Рошел с бързия влак в 8 ч. и 40 м. и изпълнен със съжаление и смущение, се разхождал в голямата обща чакалня на Орлеанската гара, и изведнъж се спрял пред една млада жена, която целувала някаква стара дама.

Тя била повдигнала воалетката си и Морен очарован измърморил:

— Дявол да го вземе, каква хубавица!

След като се сбогувала със старата жена, тя влязла в чакалнята и Морен тръгнал подире ѝ. Излязла на перона и Морен подире ѝ, качила се в един празен вагон и Морен все подире ѝ.

Имало малко пътници за бързия влак. Локомотивът изсвирил, влакът тръгнал. Те били сами.

Морен я поглъщал с очи. Девојката изглеждала 19-20-годишна, била руса, едра, със смела походка. Тя обвила около краката си едно пътническо одеяло и се изтегнала на пейката да спи.

Морен се питал: „Коя ли е?“ — и хиляди предположения, хиляди проекти му минавали през ума. Мислел си: „Хората разказват толкова приключения по влаковете. Може би и на мен ми се представя сега такъв случай. Кой знае? Едно неочаквано щастие, дошло тъй бързо. Може би достатъчно е да бъда смел. Нали Дантон е казал: «Смелост, смелост, и пак смелост.» Ако не Дантон, то Мирабо го е казал. Най-после това не е важно. Да, но на мен ми липсва смелост, ето къде е мъчнотията. О, да знаеше човек, да можеше да чете в душите на хората! Хващам се на бас, че всеки ден, без да подозираме, ние минаваме покрай прекрасни случаи. Впрочем тя може с едно движение да ми даде да разбера, че не би имала нищо против...”

И той почнал да прави разни комбинации, които биха могли да го изведат до победа. Представял си едно рицарско запознаване; той ѝ прави дребни услуги и оживеният любезен разговор се превръща в любовно признание, което свършва с... с това, което ти си мислиш.

Нощта обаче течала и красивото дете продължавало да спи, докато Морен обмислял нападението му. Зазорило се и скоро върху нежното лице на спящата слънцето изпратило първите си лъчи, дълги светли лъчи, дошли от хоризонта. Тя се събудила, седнала, погледнала полето, погледнала Морен и се усмихнала. Усмихнала се като щастлива жена, привлекателна и весела. Морен трепнал. Без съмнение тази усмивка ще да е за него, това сигурно е съдържаща покана, мечтаният знак, който той очаквал. Тази усмивка искала да каже:

„Говедо ли сте, глупак ли сте или хапльо, от снощи да стоите като пън там, на пейката си. Я погледнете, не съм ли очарователна? И вие, дърти глупако, стоите цяла нощ насаме с една хубава жена, без да смеете да предприемете нещо!“ Гледайки го, тя продължавала да се усмихва, започнала даже да се смее, а той не знаел какво да прави. Търсел подходяща дума, някой комплимент, искал да каже най-после

нещо, безразлично какво. Но нищо не му идвало на ум. Тогава, обхванат от дързостта на малодушен човек, той си помислил: „Дявол да го вземе, ще опитам, пък каквото ще да става“ — и изведнъж, без предупреждение, пристъпил с протегнати ръце, със сладострастни устни, прегърнал я и я целунал.

С един скок тя се изправила и ужасена закрещяла:

— Помощ!

Обезумяла от страх, тя отворила вратата на вагона, размахала ръце навън, готова да скочи, докато Морен, слисан и убеден, че тя ще се хвърли, я дърпал за полата, заеквайки:

— Госпожице, о, госпожице!

Влакът забавил хода си и спрял. Двама служачи се притекли на помощ на отчаяните викове на младата жена, която паднала в ръцете им, шепнейки:

— Този човек искаше, искаше да ме... да ме... — и припаднала.

Били на гара Мозе. Полицаят, който бил на перона, арестувал Морен.

Когато се свестила, жертвата на неговата грубост дала показанията си.

Властта съставила протокол. И нещастният галантерист се върнал в къщи чак вечерта със заведено против него съдебно следствие за оскърбление на добрите нрави на публично място.

II

Тогава аз бях главен редактор на „Шарантски фенер“ и всяка вечер виждах Морен в търговското кафене.

Още на другия ден след приключението си той дойде да ме намери, тъй като не знаеше какво да прави. Аз не скрих от него мнението си.

— Ти си цяла свиня! Кой постъпва така?!

Той плачеше; жена му го била набила; виждаше търговията си съсипана; името си окаляно, обезчестено; приятелите му възмутени — не го поздравяват вече. Най-после аз го съжалих и повиках сътрудника си Риве, дребен човек, шегаджия, но добър съветник, да чуя неговото мнение.

Той ме посъветва да се срещна с главния прокурор, който ми беше приятел. Изпратих Морен да си отиде в къщи, а аз отидох у този съдебен чиновник.

Научих, че оскърбената жена била едно младо момиче, госпожица Анриет Бонел, която току-що взела в Париж дипломата си за учителка и понеже нямала ни баща, ни майка, прекарвала ваканцията при чичо си и леля си, честни добри стопани от Мозе.

Положението на Морен се утежняваше от това, че чичото беше подал жалба. Държавният прокурор беше съгласен да прекрати делото, ако жалбата бъде оттеглена. Значи, трябваше да направим именно това. Аз отидох у Морен. Намерих го на легло, болен от възмущение и мъка. Жена му, едра, кокалеста и брадата здравенячка, го измъчваше непрестанно. Въведе ме в стаята, като ми извика в лицето:

— Тази свиня Морен ли дойдохте да видите? Вижте, ето го мухльото!

И застава пред леглото с юмруци на хълбоците. Аз му обясних положението, а той най-настойтелно ме помоли да отида да намеря семейството. Мисията беше трудна, но аз я приех. Нещастният изкусител непрекъснато ми повтаряше:

— Уверявам те, че даже не я целунах, не, не я целунах! Кълна ти се!

Отговорих му:

— Все едно, ти си свиня!

И взех хилядата франка, които ми предостави, за да ги употребя, както намеря за добре.

Но тъй като не ми се искаше да отивам сам в къщата на роднините, помолих Риве да ме придружи. Той се съгласи при условие, че тръгнем веднага, защото на другия ден следобед имал неотложна работа в Ла Рошел.

И след два часа ние звъняхме на вратата на една хубава селска къща. Красиво момиче дойде да ни отвори. Сигурно беше тя. Казах съвсем тихо на Риве:

— Дявол да го вземе, започвам да разбирам Морен.

Чичото, господин Тонле, се оказа абонат на „Фенер“, наш ревностен политически съмишленик. Той ни прие с отворени обятия, поздрави ни, приветствува ни, ръкува се с нас, извънредно зарадван, че в къщата му са дошли двама редактори на неговия вестник. Риве ми пошушна на ухото:

— Мисля, че ще можем да уредим работата на тази свиня Морен.

Племенницата се беше отдалечила и аз подхванах деликатния въпрос. Припомних му опасността от скандала, изтъкнах неизбежното унижение, което ще изпита младото момиче след шума на подобна история, защото хората няма никога да повярват, че е имало само една обикновена целувка.

Старият, изглежда, още не беше взел никакво решение, но и не можеше нищо да реши без жена си, която щяла да се върне късно вечерта. Изведнъж той извика с ликуващ глас:

— Чакайте, имам прекрасна идея. Аз ще ви остава, ще ви задържа. И двамата ще вечеряте и ще спите тук, а когато жена ми се върне, надявам се, че ще се разберем.

Риве упорствуваше, но желанието да избави от неприятностите тази свиня Морен надделя и ние приехме поканата.

Сияещ, чичото стана, повика племенницата си и ни предложи да се разходим из имението му, като заяви:

— Сериозните работи довечера.

Започнаха да говорят с Риве за политика. Що се отнася до мене, след малко се озовах на няколко крачки зад тях редом с девойката. Тя наистина беше очарователна, очарователна!

С безкрайна предпазливост започнах да ѝ говоря за приключението ѝ, като се стараех да я направя своя съюзница.

Но тя ни най-малко не се смути; слушаше ме с вид на човек, който много се забавлява.

Аз ѝ казах:

— Госпожице, помислете за всички неприятности, които ви предстоят. Ще трябва да се явите в съда, да срещнете насмешливите погледи, да говорите пред всички, да разкажете публично тази печална сцена в купето. А между нас казано, нямаше ли да бъде по-добре да не бяхте казвали нищо на този нахалник, а да бяхте го сложили на място и без да викате служащите, просто да смените купето.

Тя започна да се смее.

— Право казвате, но какво да правя! Аз се изплаших, а когато се изплаши човек, не разсъждава вече. След като разбрах положението, много съжалявах, че съм се развикала, но беше вече късно. Помислете как този глупак, с лице на луд, се хвърли отгоре ми като побеснял, без да каже дума! Аз даже не знаех какво иска от мене.

Тя ме гледаше в лицето, без да се смути или изплаши. Мислех си:

„Но то било весело това момиче! Ясно е, че тая свиня Морен се е излъгал.“

Подех шеговито:

— Хайде, госпожице, признайте, че той заслужава прошка, най-после човек не може да стои срещу такава хубава девойка като вас, без да изпита напълно естественото желание да я целуне.

Тя се засмя така силно, че всичките ѝ зъби се видяха.

— Между желанието и действието, господине, има място за уважение.

Изразът беше смешен, макар и малко неясен. Аз внезапно попитах:

— Е добре, да речем, че сега ви целуна аз, какво бихте направили?

Тя се спря, изгледа ме отгоре надолу, после каза спокойно:

— О, вие, вие сте друго нещо.

Аз знаех, че съм друго нещо, защото в цялата област ме наричаха „хубавият Лабарб“. Тогава бях на тридесет години, но все пак попитах:

— Защо така?

Тя повдигна рамене и отговори:

— Хубава работа, ами защото вие не сте така глупав като него!

После, като ме погледна изпод вежди, добави:

— Нито толкова грозен.

Преди да успее да направи някакво движение, за да се отдръпне, аз ѝ залепих една хубава целувка на бузата. Тя отскочи настрана, но много късно. После каза:

— Е добре, и вие не сте от стеснителните, но не подновявайте тази игра!

Аз приех смирен вид и казах с половин уста:

— О, госпожице, що се отнася до мен, моето единствено съкровено желание е да се явя пред съда за същата вина като Морен.

Тя попита на свой ред:

— Защо пък?

Погледнах я направо в очите сериозно.

— Защото вие сте едно от най-прекрасните създания, защото желанието ми да ви насиля ще бъде за мен грамота, титла, слава. Защото, след като ви видят, всички ще кажат: „Хм, Лабарб си заслужава наказанието, но все пак е щастливец.“

Тя започна да се смее от все сърце.

— Колко сте смешен!

Още не беше изрекла думата „смешен“, когато аз я прегърнах здраво и я зацелувах навсякъде, където намерех място: по косата, по челото, по очите, понякога по устата, по бузите, по цялата глава, на която тя, без да ще, откриваше по някое място, за да запази другата част.

Най-после се изскубна зачервена и обидена.

— Вие сте грубиян, господине, и съжалявам, задето ви слушах.

Малко смутен, аз ѝ хванах ръката, шепнейки:

— Извинете, извинете, госпожице. Аз ви оскърбих, бях много груб! Не ми се сърдете! Да знаехте само!...

Напразно търсех някакво извинение. След минутка тя каза:

— Няма какво да зная, господине.

Но аз го бях измислил и извиках:

— Госпожице, от една година аз ви обичам.

Тя наистина се изненада и повдигна очи. Аз продължих:

— Да, госпожице, чуйте ме. Аз не познавам Морен и не искам да го зная. За мене не е важно дали той ще отиде в затвора и в съда. Миналата година ви видях тук, вие бяхте пред оградата. Като ви зърнах, останах поразен и вашият образ не ме напусна вече. Безразлично ми е дали ще повярвате, или не. Но аз реших, че сте божествена, споменът за вас не ме оставяше, исках да ви видя отново; възползувах се от случая с това говедо Морен и ето ме. Обстоятелствата ме накараха да премина границите, извинете ме, умолявам ви, извинете ме!

Тя дебнеше да открие истината в погледа ми, готова да се усмихне отново, и промълви:

— Шмекер!

Вдигнах ръка и с искрен тон (мисля, че наистина бях искрен) казах:

— Кълна ви се, че не лъжа!

Тя отвърна просто:

— Хайде де!

Ние бяхме сами, съвсем сами. Риве и чичото бяха изчезнали по криволичещите пътеки и аз ѝ направих едно истинско признание, дълго, нежно, като ѝ стисках и целувах пръстите. Тя го слушаше като нещо приятно и ново, без да знае точно на кое да вярва.

Най-после се почувствувах смутен, почнах да вярвам това, което говорех, бях блед, подтиснат, разтреперан и полека я прихванах през кръста.

Говорех ѝ съвсем тихо, в малките къдрици край ухото. Тя толкова се беше замечтала, че изглеждаше като мъртва. После ръката ѝ срещна моята и я стисна; притиснах бавно снагата ѝ в трепетна и все по-силна прегръдка; тя не се помръдна, докоснах леко бузата ѝ с устни и изведнъж моите устни, без да търсят, срещнаха нейните. Това беше дълга, дълга целувка и щеше да трае още много време, ако не чух на няколко крачки от себе си:

— Хм, хм!

Тя избяга през един гъсталак. Обърнах се и видях Риве, който ме настигна. Той се спря насред пътя и без да се усмихне, каза:

— Много хубаво! Така ли уреждаш работата на тая свиня Морен?

Аз отговорих самодоволно:

— Човек прави, каквото може, драги. А чичото? Ти докъде стигна? Аз отговарям за племенницата.

Риве отговори:

— Аз имах по-малко успех с чичото.

Хванах го подръка, за да се връщаме.

III

Вечерята съвсем ми замая главата. Седях до нея и под покривката на масата ръката ми непрекъснато срещаше нейната. Кракът ми настъпваше нейния; погледите ни се срещаха и сливаха. После се разходихме на лунно осветление. Шепнях й всички нежности, които се надигаха в сърцето ми, а те отиваха право в душата й. Бях я притиснал до себе си, целувах я всеки миг, овлажнявах устните си с нейните. Пред нас чичото и Риве спореха. Сенките важно ги следваха по пясъка на пътеките.

Прибрахме се. След малко раздавачът донесе телеграма от лелята, която съобщаваше, че ще се върне на другия ден, в седем часа сутринта, с първия влак.

Чичото каза:

— Е, добре, Анриет, върви да покажеш стаите на господата.

Ръкувахме се със старика и се качихме. Тя ни заведе първо в стаята на Риве и той ми пошепна на ухото:

— Успокой се, не ни заведе най-напред в твоята стая.

После ме придружи до моето легло. Щом като остана насаме с мен, аз я сграбчих отново в обятията си, като се стараех да смутя разума й и да сломя съпротивата й. Но когато почувствува, че няма да устои повече, тя избяга.

Мушнах се в леглото много ядосан, неспокоен и посрамен, знаейки добре, че няма да мога да заспя, като се питах каква ли грешка бях извършил, когато някой леко почука на вратата ми.

Попитах:

— Кой е?

Един слаб глас отговори:

— Аз съм.

Облякох се набързо, отворих и тя влезе.

— Забравих — каза тя — да ви попитам какво пиете сутрин: какао, чай или кафе?

Прегърнах я буйно, обсипвайки я с ласки, и прошепнах:

— Аз пия... пия... пия...

Но тя се изплъзна от ръцете ми, духна свещта и изчезна.

Страшно ядосан, останах сам в тъмнината, търсех кибрита и не можех да го намеря. Най-после го открих и полулуд, със свещник в ръка, излязох в коридора. Какво щях да правя? Не мислех вече. Искях да я намеря. Желаех я. И направих няколко крачки, без да мисля за каквото и да било. После изведнъж ми мина мисълта:

„Ами ако вляза при чичото, какво ще кажа?“

И застанах неподвижен, с празна глава и разтуптяно сърце. След няколко секунди се сетих какво да отговоря:

„Дявол да го вземе, ще кажа, че търся стаята на Риве, за да му говоря за една бърза работа.“

И почнах да разглеждам вратите, като се стараех да открия нейната. Но нищо не можеше да ме упъти. Хванах наслуки една дръжка и я натиснах. Отворих, влязох. Анриет, седнала на леглото си, ме гледаше слисана.

Тогава полека пуснах резето и като се приближих на пръсти, ѝ казах:

— Забравих, госпожице, да ви поискам нещо за четене.

Тя се съпротивяваше, но аз скоро отворих книгата, която търсех. Заглавието ѝ няма да ви кажа. Но това беше най-чудният роман, най-божествената поема.

Обърнах ли веднъж първата страница, тя ме остави да я чета, както си искам, и аз прелистих от нея толкова глави, че свещите ни изгоряха до края.

После, след като ѝ благодарих и крадешком тръгнах към стаята си, една груба ръка ме спря и един глас, гласът на Риве, ми прошепна под носа:

— Все още ли уреждаш работата на тая свиня Морен?

В седем часа сутринта тя сама ми донесе чаша какао.

Никога не съм пил толкова какао. Какао, от което умираш от блаженство: нежно, кадифено, благоуханно, опияняващо. Не можех да си откъсна устата от прелестните краища на чашата.

Едва-що беше излязла девойката и влезе Риве. Той изглеждаше малко нервен, раздразнен, като човек, който не е спал никак, и малко ядосан ми каза:

— Ако продължаваш така, знаеш ли, че накрая ще развалиш работата на тая свиня Морен?

Лелята пристигна в осем часа. Разискването беше кратко. Добрите хора щяха да оттеглят молбата си, а аз щях да оставя петстотин франка за местните бедни.

Те поискаха да ни задържат да прекараме с тях целия ден. Даже щяха да организират екскурзия, за да посетим някакви развалини. Зад гърба на роднините си Анриет ми правеше знаци с глава:

„Хайде, останете!“

Аз приех, но Риве настояваше да си вървим.

Дръпнах го настрана, молих го, убеждавах го, казвах му:

— Хайде, миличък Риве, направи това заради мене!

Но той изглеждаше много раздразнен и ми повтаряше в лицето:

— Омръзна ми, разбра ли, омръзна ми работата на свиня Морен!

Бях принуден и аз да тръгна. Това бе един от най-тежките мигове в живота ми. Искаше ми се през целия си живот да уреждам Мореновата работа.

В купето, след силните и неми ръкостискания, казах на Риве:

— Ти си същински звяр!

— Миличък, ти беше почнал вече наистина да ме ядосваш!

Когато пристигнахме в редакцията на „Фенер“, там ни чакаше цяла тълпа... Щом ни видяха, развикаха се:

— Е, уредихте ли работата на тая свиня Морен?

Целият Ла Рошел беше развълнуван. Риве, лошото настроение на когото се беше разсеяло по пътя, едва се сдържаше да не се разсмее, когато казваше:

— Да, всичко се уреди, и то благодарение на Лабарб.

После отидохме двамата у Морен.

Той се беше излегнал в едно кресло със синапени лапи на краката и студени компреси на главата, изплашен до припадък. Кашляше непрекъснато със слабата кашлица на агонизиращ човек и никой не знаеше къде го беше хванала тази хрема. Жена му го гледаше като тигрица, готова да го разкъса.

Щом ни видя, краката и ръцете му се разтрепераха. Аз казах:

— Всичко се уреди, нехранимайко такъв, но втори път да не вършиш такива неща!

Той стана и задъхан ми хвана ръцете, целуна ги като ръцете на някой принц, разплака се и едва ли не загуби съзнание, после целуна Риве, целуна даже госпожа Морен, която с едно блъсване го изпрати в креслото му.

Но след този удар той не се оправя вече. Това преживяване беше много силно за него. Из цялата област му викаха само „тая свиня Морен“ и всеки път, когато чуеше това, този прякор го пронизваше като с нож. Когато на улицата някой дрипльо викаше „свиня“, той инстинктивно си обръщаше главата. Приятелите му го обсипваха с ужасни шеги и всеки път, когато ядяха свински бут, го питаха:

— От твоя ли е?

След две години той умря.

А аз, когато се кандидатирах за народен представител през 1875 година, отидох по работа при новия нотариус в Тусер — господин Белонкл. Посрещна ме висока, едра и хубава жена.

— Нима не ме познахте? — каза тя.

Аз промълвих:

— Но... Не... госпожо.

— Анриет Бонел.

— А!

Почувствувах, че пребледнявам.

Тя изглеждаше напълно спокойна и се усмихваше, като ме гледаше.

Щом ни остави насаме със съпруга си, той ми взе ръцете и като ги стисна силно, каза:

— Драги господине, отдавна исках да дойда да ви видя. Жена ми толкова много ми е говорила за вас. Зная... да, зная при какви печални обстоятелства сте се запознали с нея, зная също колко добре сте се държали, колко сте били внимателен, тактичен, предан на работата... — Той се поколеба, после, като че ли щеше да произнесе някоя груба дума, сниши глас и каза: — На работата на тая свиня Морен.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.